

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul XI, Nr. 528

Vineri 21 august 1959

12 pagini 25 bani

CINCISPREZECE ani de viață nouă

23 August, cea mai mare sărbătoare națională a poporului român...

Însemnată cu slove de foc în cartea zbuciumatei istorii a poporului nostru, ziua de 23 August a descătusat Reminla din lanțul tiraniei fasciste, punind în țara noastră temelia noilor rînduiri sociale. De această dată memorabilă din viața poporului muncitor se leagă victoria insurecției armate înăptuită acum 15 ani sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român, prin acțiunea coordonată a foștelor patrioțice populare și a soldaților, ofițerilor și generalilor patrioți din armata în condițiile loviturilor nimicitoare date armatelor fasciste de către armata sovietică eliberatoare.

Victoria insurecției armate a constituit începutul revoluției populare din țara noastră, uriașă mișcare de mase desfășurată sub conducerea partidului pentru instaurarea regimului de democrație populară. Avîntate în revoluție, masele muncitoare, în frunte cu comuniștii, au slăbit aparatul de stat burghezo-moșieresc, au creat organe noi, democratice ale puterii, făcînd statul democrat-popular, scut al libertăților poporului muncitor.

Revoluția populară a zmis din mîinile exploataților principalele mijloace de producție, a zdrobit monarhia și a instaurat Republica Populară, patria celor ce muncesc. Conduse de partid, masele muncitoare de la orașe și sate au pus bazele orînduirii noi, lipsite de orice exploatare, în care onurile materiale și spirituale aparțin celor ce muncesc.

În anii de după eliberare, forța creatoare a maselor populare a găsit condiții prielnice pentru a se afirma în toată amploarea. Ca urmare, în numai 15 ani liberi, oamenii muncii, conduși de partid, au dobîndit succese pe care regimul burghezo-moșieresc nu le-a putut obține niciodată. Hotărîte să ștergă urmele întinse ale trecutului, masele muncitoare au reușit, prin muncă pînă de abnegație, să transforme România dintr-o țară economicște înapoiată, „eminamente agrară”, vestită în lume pentru procentul mare de analfabeți — în țară cu o industrie și agricultură înfloritoare, în sașie și orașele careia a pătruns adînc cultura. Ignoranța și neștiința de carte au fost alungate pentru totdeauna. Au fost create ramuri industriale noi, s-au construit noi și puternice uzine industriale, ca de pildă uzina de rulmenți de la Birlad, marele laminor de la Roman, oțelăria Siemens-Martin din Hunedoara, rafinăriile de la Borzești și Dărmănești și multe altele. Tînăra noastră industrie socialistă este cunoscută și peste hotare, căci R. P. România exportă mașini și utilaje fabricate în uzinele proprii, produse pe care altădată le cumpăra din străinătate. În numeroase părți ale țării se ridică noi fabrici moderne, pe baria țării apar ca din pămînt orașe noi. Regiuni întregi altădată înapoiate din punct de vedere economic, cum au fost Oltenia sau Moldova, sînt astăzi în plină dezvoltare industrială.

În agricultură sectorul socialist se lărgește nelincetat, ajungînd să cuprîndă în prezent peste 67 la sută din suprafața arabilă a țării și aproape 2.500.000 de familii de țărani muncitori. Partidul și guvernul sprijină cu consecvență dezvoltarea agriculturii noastre spre care au orientat însemnate investiții, necesare creării unei solide baze tehnico-materiale. Convingîndu-se pe baza faptelor de avantajele muncii în comun, țărani muncitori pășesc cu încredere în gospodăria colectivă, înțelegînd că numai aceasta le poate aduce fericirea și bunăstarea.

În anii de după eliberare s-a dezvoltat și a căpătat un contur nou și viața culturală din țara noastră. Funcționează 39.000 de biblioteci publice, care în anul 1958 au avut tîl mi locuri și jumătate de cititori. La 33.800.000 de exemplare s-a ridicat tirajul total al cărților editate în anul trecut. În ultimii zece ani au apărut peste 450.000.000 exemplare de cărți. La sate s-a creat o rețea de 1.500 cinematografe. În miile de cămine culturale întinse în anul acela își desfășoară activitatea artistică asomărate echipe de dansuri, formații instrumentale, corale, brigăzi de agitație etc. Sînt doar cîteva date care vorbesc despre largă răspîndire a culturii în R. P. România, despre roadele revoluției culturale în țara care altădată se situa printre primele în lume prin procentul impresionant de analfabeți.

O atenție deosebită acordă partidul și statul nostru învățămîntului — important element al culturii. Școala a căpătat un contur nou și o mare dezvoltare mai ales în anii de după reformarea învățămîntului. Porțile școlilor de toate gradele au fost larg deschise copiilor oamenilor muncii. În prezent, peste 2.500.000 de elevi și studenți, în cea mai mare parte fiți de muncitori și țărani muncitori, învață în școli și în instituții de învățămînt superior. Construindu-se localuri noi, creîndu-se noi unități școlare încadrate cu personalul didactic necesar, s-a putut realiza obligativitatea învățămîntului elementar de 4 ani. Se înăptuiește cu succes generalizarea învățămîntului de 7 ani. Faptul că în anul acesta 85% din absolvenții clasei a IV-a au urmat în clasa a V-a confirmă acest lucru. În țara noastră este de neconcepul ca un copil de vîrstă școlară să nu învețe carte, să nu meargă la școală.

(Continuare în pag. 2)

Trăiască 23 August

ziua eliberării Romîniei de sub jugul fascist, cea mai mare sărbătoare națională a poporului român!

CONST. BARASCIII: „Omăgiu partidului”.

Ti se cuvin, partid, cununi de laur

Umblam pe drumul fără zări, îngust,
Ne singerau desculțele picioare
Și-n inimi s-adunau clocotitoare
Revoltele ca apa la oput.

Robeam de mult, nu mai știam de-i soare,
Nici cum sînt bucuriile la gust,
Pînă-ntr-o dimineață de august
Cînd înflori lucealăr roșu-n zare.

...Trecură repezi cincisprezece ani,
Oștean ai fost, Partidule, și faur,
Azi, mii de muncitori și de țărani
Conduși de tine-mbracă țara-n aur,
Căci ai făcut din ei semeji titani...

Ti se cuvin, partid, cununi de laur!

Prof. S. CUCU

ACUM CINCISPREZECE ANI

GH. IVANCENCO: „23 August 1944 Insurecția armată”

EXEMPLUL COMANDANTULUI

Hitleriștii organizaseră la Budapesta o rezistență disperată. Fiecare casă, fiecare stradă trebuiau cucerite cu jertfe mari. Ostașii români, alături de vitejii ostași sovietici, dădeau dovadă de multă bărbăție.

Plutonul locotenentului de rezervă Novac primise ordinul să cucerească o stradă ce se afla la vest de cartierul Vitejilor. Ostașii porniseră la atac, dar un foc ucigător de arme automate inamice îi împinse la pământ. Se părea că nu vor putea face nici un pas mai departe. Misiunea trebuia însă îndeplinită cu orice preț. De aceea, locotenentul Novac, aflat în fruntea plutonu-

lui său, își incuraja în permanență ostașii.

Sub conducerea fermă a locotenentului, ei se susțin unul pe altul cu foc și, tirându-se prin zapada innegrită de fumul explozivilor, se apropie metru cu metru de inamic. Focul devine însă tot mai puternic. Locotenentul Novac își dă seama că poziția inamicului poate fi cucerită numai printr-un atac rapid. Dând comanda „In salturi scurte, după mine înainte!” el este primul care se avintă spre dușman. Ostașii îl urmează cu încredere.

Deodată, un snop de gloanțe îl doboară pe bravul locotenent. Deși grav

rănit, el continuă să se tîrască înainte, în fruntea plutonului. Insufleteți de curajul comandantului lor, ostașii înaintează cu și mai multă dirzenie. Poziția inamicului este acum aproape.

Un plumb fierbinte îl rănește grav, pentru a doua oară, pe locotenentul Novac. Puterile îl părăsesc. Înainte de a-și pierde cunoștința, mai are timp să vadă cum ostașii săi se avintă la asalt în strigăte de „ura”.

Locotenentul Novac nu și-a mai revenit. A murit în drum spre ambulanță, dar a rămas pentru ostașii săi o piadă vie de devotament și spirit de sacrificiu.

Fiu de țărani săraci din Șeica Mare, I. Novac a urmat cu multă greutate școala normală și a îmbrățișat munca de învățător. Intrat în învățămînt în anii crizei economice, el a avut de îndurat povara „curbelor de sacrificiu” și a altor greutăți ce apăsau pe umerii oamenilor muncii. În sufletul său creștea revolta împotriva guvernărilor regimului burghezo-moșieresc.

Începutul războiului antisovietic l-a găsit la școala din Stupins. A făcut tot posibilul să nu plece pe front, pentru că ura acest război criminal și pe cei care l-dezlănțuiseră.

O dată cu înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944, în sufletul învățătorului I. Novac au înflorit nădejțile unei vieți noi. Întoarcerea armelor de către poporul nostru împotriva hitleriștilor a fost primită de învățătorul Novac cu multă bucurie. A simțit că datoria lui este să-și aducă contribuția la cauza eliberării patriei de sub jugul fascist, fără a-și preocupă forțele și chiar viața. Așa se face că a fost printre primii care s-au prezentat la regimentul din Craiova, imediat după 23 August, plecînd pe frontul antihitlerist.

Pentru deosebitul curaj de care a dat dovadă, pentru spiritul de sacrificiu arătat în luptele de la Budapesta, locotenentul I. Novac a fost decorat și avansat la gradul de căpitan „Post mortem”.

M. COSTIN

Retrospectivă

Privesc în urmă... Cîte s-au schimbat!
Înflorat odăvră acuma zidire,
N-a fost aici nici parcul bistrot,
Nici nu curgeau lăuzile prin fir.

Gemea odăvră, pămîntele, sărac,
Stropit în van de stăg și sudoare,
Teracoz un strop din negrul hăcîmă,
Pe țărna la ce o simțeam cum moare...

Iar, uneori, cînd vîntul îți gesea
Cîntăci suri pe stîncă bărdăganuri,
Moi ne mutam cu visul o dată stea,
Cum mai țoșeam oarese lăzuri!

Rar cîte-o stea cădea ca bobul plin,
Dor în ceana ne ajungea să țarbă,
Și ne sugera pașin cîte pușin
Mermintele sub cergile de țarbă.

Pînă la piepl azi grile ne-avelesc,
Strivind un spic cu țepii de armă,
Sînt de demult un cîntec bărdănesc
Alunecat cu bocbele în palmă!

Un cîntec trist care a fost demult
Ce s-a schimbat acum în bucurie...
Pun țampla la pămînt și îl ascult
Iar lăuză-mi pe cîmpul nou îl scrie...

NECULAI TAUTU

(din revista „Luceafărul”)

O imagine a cooperării dintre trupele sovietice și românești în timpul luptelor pentru eliberarea țării și înfrîngerea cotropitorilor hitleriști: un tanc sovietic înaintînd spre front alături de înfanțeriști români

Educator și ostaș

În dimineața aceea luminoasă de toamnă, în drum spre poziția batalionului, gîndul locotenentului Stancu Ion zbura spre școală, spre elevii săi, de care războiul îl despărțise cu ani în urmă. Îi era dor să se urce la catedră. Simțea că acum le-ar vorbi altfel decît le vorbise înainte, că tot ceea ce știa sau îl frămînta pe vremea cînd le preda lecții căpătase un înțeles nou în mintea sa.

Sosirea în mijlocul ostașilor i-a curmat firul gîndurilor. Se aștepta clipa atacului. Trecînd de la un grup de ostași la altul, explicîndu-le misiunea și îmbărbătîndu-i, locotenentul Stancu Ion se dovedea același comandant dirz, hotărît și neînfricat, așa cum îl cunoșteau ostașii săi.

...Născut într-o comună din Dimbovița, în anul 1915, Stancu Ion a urmat liceul din Găești, apoi s-a înscris la Facultatea de litere și filozofie din București. După ce a obținut licența, s-a dedicat carierei de profesor, funcționînd la Brașov, Focșani și Sibiu. Au venit însă anii războiului. Profesorul Stancu, sublocotenent de rezervă, a fost trimis împotriva voinței lui pe frontul antisovietic, unde, în noiembrie 1942, a căzut prizonier.

În Uniunea Sovietică el a citit mult, îmbogățindu-și cunoștințele. A fost printre primii prizonieri care și-au manifestat dorința de a lupta împotriva cotropitorilor fasciști. Era stimat și iubit de tovarășii săi, fapt pentru care a fost ales ca delegat la congresul prizonierilor români ținut la Krasnogorsk pentru înființarea Diviziei „Tudor Vladimirescu”. Ca ofițer pandur, a fost numit locțiitor politic al Batalionului III din Regimentul 2 Infanterie. În această calitate el a făcut mult pentru educarea ostașilor. Se ocupa de ei cu zel, le sădea în inimă dragostea de patrie, prietenia față de U.R.S.S. și ura neîmpăcată împotriva cotropitorilor fasciști.

Atunci cînd divizia a intrat în focul bătăliilor, locțiitorul politic Stancu Ion s-a avîntat în vîltoarea luptelor. În fruntea ostașilor pe care-i însuflețea cu vorba și cu exemplul faptei, el a participat la toate acțiunile. S-a distins în luptele pentru eliberarea Ardealului. Prin curajul său personal și prin spiritul lui de jertfă a însuflețit batalionul la trecerea peste Criș. După lupte înverșunate, batalionul a intrat în satul Berec-Besermeny, capturînd 20 de prizonieri, 7 puști mitraliere și 4 mitraliere.

În bătălia Debreșinului, la ramblesul unei căi ferate, inamicul opunea o rezistență dirză. Înaintarea a fost oprită de focul violent al mitralierelor dușmane. Misiunea trebuia însă îndeplinită. Atunci s-a văzut încă o dată puterea exemplului personal. Locotenentul Stancu Ion a trecut în fruntea batalionului strigînd: „După mine, băieți!” Ca întotdeauna, ostașii l-au urmat fără preget. Cu strigăte de „ura” ei au pornit, prin ploaia de plumbi, la asaltul poziției dușmane, pe care în scurtă vreme au și cucerit-o. Această luptă a fost însă ultima la care a luat parte profesorul Stancu Ion. În iureșul asaltului a căzut grav rănit. Un snop de gloanțe de mitralieră i-a retezat picioarele.

S-a stins din viață în drum spre postul sanitar. Ultimele cuvinte adresate de el ostașilor care-l transportau pe țargă a fost: „Zdrobiți dușmanul, dragii mei. Luptați pînă la victoria finală, pentru ca țara noastră să fie pentru totdeauna liberă și independentă”. Nici în clipa morții educatorul nu și-a uitat misiunea.

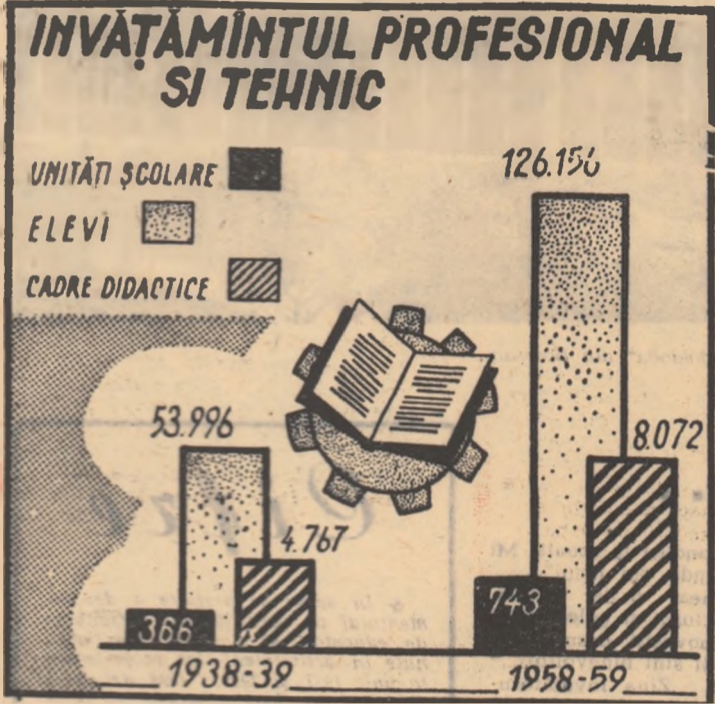
Pentru faptele sale de vitejie, pentru voința lui dirză și pentru spiritul de jertfă dovedit pe cîmpul de luptă, locotenentul Stancu Ion a fost decorat cu ordinul sovietic „Steaua Roșie”.

Profesorul Stancu Ion nu s-a mai reîntors la catedră, așa cum visa în dimineața aceea luminoasă de toamnă, dar amintirea lui a rămas veșnic vie în inimile foștilor săi elevi și ale tuturor celor ce l-au cunoscut.

V. BIRZA

viata școlii noastre

MANUALE CU UN CONȚINUT NOU

Inițiată din inițiativa partidului, Editura de stat didactică și pedagogică a apărut ca o necesitate în desfășurarea revoluției culturale din țara noastră. Principala ei sarcină este de a pune la dispoziția elevilor manuale didactice care să contribuie nemijlocit la instruirea lor, la educarea lor în spiritul patriotismului socialist, de a răspândi o bogată literatură pedagogică.

În anul regimului burgeoisieresc, cartea școlară era monopolul unor edituri care, realizându-și propriile lor scopuri comerciale, de îmbogățire pe spina masei, urmăreau în același timp să formeze un tineret supus claselor exploatare. Vechile manuale dădeau doar altele cunoștințe cîte conveneau stăpînirii, denaturau adesea adevărul științific și căutau să educe elevii în spiritul moralei burgheze.

Așezînd pe baze cu desăvîrșire noi munca de elaborare a cărții școlare, dîndu-i un conținut întemeiat pe știința cea mai înaintată din lume, știința marxist-leninistă, editura didactică și pedagogică, îndrumată permanent de partid și lucrînd sub conducerea Departamentului școlilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii a pus și pune la dispoziția școlilor noastre manuale care li înarmează pe elevi cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii și, în același timp, îi educă în spiritul moralei comuniste, îi învață să iubească munca și pe

cel ce muncește, îi cresc în spiritul dragostei fierbinți față de patrie, al dragostei și respectului față de oamenii muncii de pretutindeni.

An de an au crescut numărul titlurilor și tirajul cărților școlare. Dacă în 1948 producția globală de manuale se ridică la 84 de titluri, cu un tiraj de 3.940.000 exemplare, în 1952 ea atinsese 270 de titluri cu un tiraj de 9.892.000 de exemplare, pentru ca astăzi să ajungă la un număr de 490 de titluri, cu un tiraj de 12.200.000 de exemplare.

În afară de manualele publicate în limba română, Editura elaborează manuale școlare în toate limbile naționalităților conlocuitoare, contribuind prin aceasta la înfrățirea între poporul român și naționalitățile conlocuitoare. Numărul manualelor în limbile naționalităților conlocuitoare a crescut de la 29 de titluri, cu un tiraj de 270.000 de exemplare în 1948, la 250 de titluri, cu un tiraj de 1.300.000 de exemplare în 1959.

Asigurîndu-și un cerc larg de autori și colaboratori din rîndul celor mai buni învățători și profesori ai școlilor elementare și medii, cu o temeinică pregătire profesională și ideologică, cu o bogată experiență pedagogică, Editura izbuteste să dea manuale care răspund din ce în ce mai bine cerințelor școlii noastre noi. În același timp, contribuția pe care o dau la munca de elaborare a manualelor cadrele didactice din învățămîntul superior, oamenii de știință, academicienii, scriitorii, pictorii, graficienii și cartografil face ca nivelul ideologic-științific, literar și tehnic al cărții școlare să crească necontenit. Astfel de manuale cum sînt Economia politică, Geografia R.P.R., Istoria pedagogiei românești, Matematica, Fizica, cărțile de limbă română pentru clasele I-VII constituie un sprijin de mare preț în munca pe care o desfășoară cadrele didactice pentru a înarma tineretul cu bazele științelor, pentru a-l face cunoscător al întregii dezvoltare economică, socială, politică și culturală a poporului nostru. Manualul de cunoștințe elementare pentru producția industrială, cel de cunoștințe agricole, de tehnologia metalelor, manualul pentru construcții și alte cărți școlare de acest fel aduc o contribuție dintre cele mai însemnate la pregătirea elevilor pentru viitoarea lor muncă în producție, pentru formarea tineretului ca participant activ și conștient la marea operă de construire a socialismului în

patria noastră. Totodată, Editura a pus la dispoziția școlilor și a marelui public material didactic, planșe, atlase, hărți alcătuite la un nivel științific corespunzător.

Hotărîrile plenarelor C.C. al P.M.R. din iunie și noiembrie 1958, ca și Hotărîrea Plena din 13-14 iulie a.c. au constituit adevărate momente de cotitură în viața și activitatea Editurii. O mai mare grijă și atenție conținutului ideologic-științific o exigență sporită în apărarea purității liniei marxist-leniniste în elaborarea manualelor și a literaturii pedagogice, măsuri concrete pentru aplicarea sarcinilor economice trasate de partid — iată sinteza orientării muncii pe care o desfășoară Editura, ca urmare a îndrumării ei de către partid. Se pregătesc acum și vor apărea în curînd manuale cum sînt Istoria R.P.R., Istoria literaturii române, Socialismul științific, Pedagogia generală și altele care vor întări contribuția adusă de Editură la pregătirea științifică și practică a tineretului, la adîncirea muncii de educare a lui în spiritul comunismului. În cinstea celei de a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre, Editura și-a pus ca sarcină să îmbunătățească și mai mult conținutul și prezența grafică a manualelor și a lucrărilor pedagogice, dînd atenția principală orientării lor ideologice și conținutului lor științific. Cartea școlară oglindește din ce în ce mai mult și mai bine comorile și frumusețile patriei noastre, realizările regimului democrat-popular în toate domeniile, eroismul muncitorilor și al țărănilor muncitori care, sub conducerea partidului, își făuresc o viață nouă, socialistă. Omul nou, viața nouă care pulsează în țara noastră, înfrățirea între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, chipurile de eroi ai trecutului și prezentului, care constituie mîndria națională a poporului nostru, își găsesc un loc tot mai larg în manuale, în cărțile destinate elevilor și pedagogilor.

Întîmpinînd cu noi succese mărețea sărbătoare a eliberării patriei noastre, lucrătorii Editurii de stat didactice și pedagogice sînt hotărîți să nu precupețească nici un efort pentru a da școlii lucrări care să constituie un ajutor din ce în ce mai însemnat și mai valoros în munca nobilă de instruire și educare a tineretului.

CONSTANTIN NUȚU
directorul Editurii de stat didactice și pedagogice

In raionul Cîmpeni

Cine a cunoscut cu ani în urmă raionul Cîmpeni și are prilejul să-l viziteze din nou acum înregistrează cu bucurie și satisfacție marile realizări dobîndite aici în ultimii 15 ani. În acest colț de țară, cu bogății și frumuseți neasemuite, moșii se bucură de o viață tot mai bună. Aici, unde altădată domnea trîlnericul, există astăzi numeroase școli și instituții culturale. Pînă în ultimul sat, pe văile și pe colinele îndepărtate, poți găsi acum școală, cîmin cultural, casă de citit, bibliotecă.

Raionul Cîmpeni a moștenit de la statul burghez peste 17.000 de analfabeți. De aceea, ridicarea nivelului cultural al masei a trebuit să înceapă cu lucrul cel mai elementar dar cel mai necesar — cu lichidarea neștiinței de carte. Acum cea de a 15-a aniversare a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist găsește și raionul nostru cu neștiința de carte lichidată ca fenomen de masă.

S-au făcut progrese remarcabile în dezvoltarea învățămîntului de toate gradele. Cîteva cifre comparative sînt edificatoare în această direcție. Cu 15 ani în urmă aveam în raion doar 3 grădinițe cu 3 educatoare. Astăzi avem 17 unități preșcolare cu 42 de educatoare. Cu peste 30 a crescut numărul școlilor de patru ani. A crescut de asemenea, an de an, numărul școlilor de 7 ani și medii. În școlile de toate gradele din raionul nostru frecventează cursurile 8772 de elevi, cu aproape 4000 mai mulți decît acum 15 ani.

Astăzi copiii moșilor nu mai străbat cîte 10-15 km, pentru a ajunge la o școală. Pentru ei au fost inițiate peste 40 de școli noi, peste 20 de internate dotate cu toate cele necesare, pentru care statul alocă anual peste 900.000 lei. În comunele Săhodol, Bistra, Arada, Ponorel, Ciuru-leasa, Abrud s-au înălțat din fundurile centralizate ale statului școli noi, luminoase, încăpătoare, cu săli de clasă spațioase, înzestrate cu mobilierul și utilajul necesar. De asemenea, au fost construite multe școli prin contribuția voluntară a țărănilor muncitori. Numai în ultimii ani au fost date în folosință 24 școli și 15 săli de clasă în comunele Măgeș, Avram Iancu, Lupșa, Arada, Bistra, Sălcuia, Cîmpeni, Cărpiniș, Roșia Montană etc.

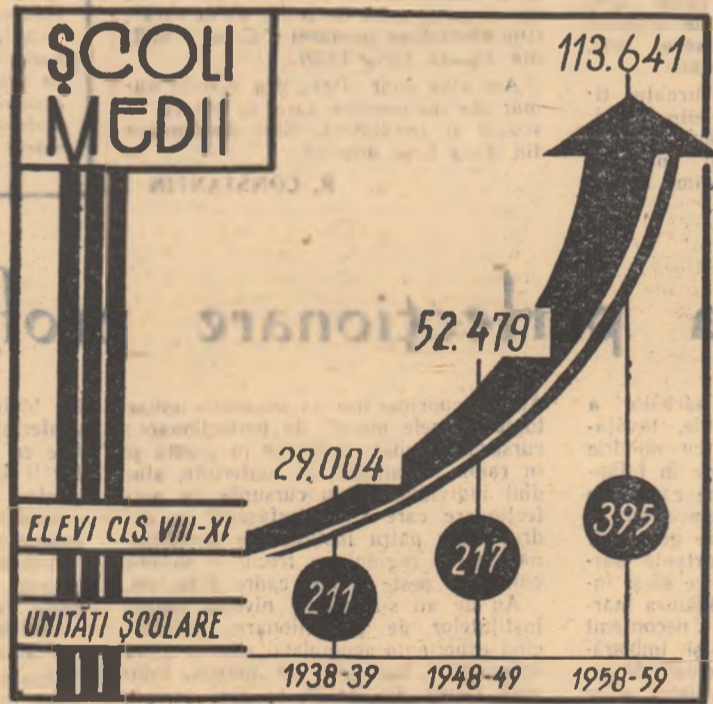
În raion nu există nici o școală profesională. În ultimii ani au fost inițiate școli în care se pregătesc lăcătuși mecanici, zidari și timplari.

Alături de ceilalți oameni ai muncii, cadrele didactice din raionul nostru desfășoară o intensă muncă culturală în cele 19 echipe de cor, în cele 44 echipe de teatru, în cele 37 echipe de

dans și în cele 14 brigăzi de agitație existente în raion.

Acum, cînd sărbătorim cea de a 15-a aniversare a eliberării patriei noastre, constatăm cu mîndrie și bucurie că slujitorii școlii din raionul Cîmpeni au dat patriei numeroase cadre bine pregătite, educă un tineret nou, însușit de dragoste pentru patrie, pentru popor.

ION LEAHU
șeful secției de învățămînt și cultură a raionului Cîmpeni

CONSTRUCȚII ALE SOCIALISMULUI: Complexul școlar de la Birlad.

Manifestări sărbătorești

În întreaga țară se desfășoară în zilele acestea care premerg marii sărbători din August 23, decada culturii. Asistăm cu mindrie la un spectacol grandios și impresionant care oglindește uriașa dezvoltare căpătată de arta și cultura de la noi în cei 15 ani de democrație populară.

În toate compartimentele sale viața culturală din țara noastră a înregistrat într-un deceniu și jumătate un salt urias. Cultura celor 15 ani reprezintă cultura unei epoci, a unei ere noi, era vieții libere și ferice a poporului nostru.

Cartea a luat în perioada acestor 15 ani un avânt nemăcunoscut. Un adevărat eveniment l-a constituit apariția în ediție completă a „Operele” în 37 de volume ale lui V. I. Lenin. Literatura română beletristică a dat în acești ani opere de o mare valoare literară a căror faimă a depășit hotarele țării. Sunt bine cunoscute astfel opere ca „Mitrea Cocor”, romanul lui Mihail Sadoveanu distins cu Medalia de aur a păcii, „Un om între oameni” de Camil Petrescu, „Desculț” de Zaharia Stancu, „Moromeții” de Marin Preda, „Cronica de familie” de Petru Dumitru, „Străinul” și „Selea” de Titus Popovici, „Bărăgan” de V. Em. Galan, „La cea mai înaltă tensiune” de Nagy István și multe altele.

Filmul românesc am putea spune că s-a născut și a crescut o dată cu anii noștri, pentru că dacă ne luăm după cele câteva filme de dinainte de momentul eliberării, nu putem vorbi de o reală producție cinematografică în țara noastră. Studioul cinematografic de la Bulea, care prin materialul cu care este înzestrat ar putea fi pus alături de marile studiouri din lume, ne-a dat până acum numeroase filme dintre care multe au participat la festivaluri internaționale unde au căpătat distincții și medalii.

Pe scenele teatrelor care s-au înmulțit în țara noastră într-un ritm uimitor, au apărut piese noi în care dramaturgii vorbesc despre

oamenii simpli, despre poporul țării noastre care a pășit pe un drum nou.

Cărțile, filmele, teatrele, expozițiile, muzeele, dansul și muzica — într-un cuvânt arta și cultura — au devenit un bun al maselor largi. Despre toate aceste fapte vorbesc numeroasele manifestări care au avut loc în timpul decadei culturii în întreaga țară, în săli de conferințe, în școli, în bibliotecă și librării, pe scenele teatrelor și ale cinematografelelor.

Acum, în decada culturii, are loc faza finală a celui de al V-lea concurs al artiștilor amatori. O minunată manifestare de artă populară care oglindește imensele potențe ale genului artistic al poporului nostru. Au sosit aici peste 6.000 de artiști de la orașe și sate. Aceștia nu reprezintă însă decât o mică parte din cei 700.000 de artiști amatori care s-au întrecut în cadrul acestui concurs. Alături de români sînt maghiari, germani, turci, armeni, sirbi, cehi, — muncitori fruntași, țărani colectivști și întovărășiți, învățători și profesori, oameni de diferite profesii. Talente sortite altă dată să se piardă în anonimat au urcat zilele acestea treptele unei scene din Capitală și au cules ropotele de aplauze ale unui public entuziasmat. Concursul de la Teatrul C.C.S. este una din nenumăratele dovezi ale caracterului profund popular pe care l-au căpătat arta și cultura în anii noștri de democrație populară.

Pe tărîmul artei plastice două mari evenimente rețin atenția publicului din Capitală: deschiderea marii expoziții de artă plastică închinată aniversării Eliberării în sala de expoziție din Parcul „I.V. Stalin” și deschiderea bienalei de artă populară.

Pretutindeni în țară au loc întâlniri ale scriitorilor, artiștilor plastici, muzicienilor cu oamenii muncii din fabrici și uzine, de pe ogoare, se deschid noi expoziții și muzee, se prezintă spectacole festive.

O. M.

Literatura în slujba educării tineretului

Cercelătorului care studiază trecutul literaturii noastre pentru copii i se oferă puține opere demne de a fi valorificate. Este drept că marii noștri scriitori Ion Creangă, Mihail Eminescu, George Coșbuc, Alex. Vlahuță, Mihail Sadoveanu, Cezar Petrescu și alții au scris pagini nemuritoare pe înțelesul micilor cititori. Dar o preocupare oficială pentru o literatură scrisă anume pentru copii n-a existat. Această grijă era lăsată pe seama unor case particulare de editură, care urmăreau scopuri comerciale. Ele au inundat librăriile cu povestiri polițiste și aventuri lipsite de orice valoare literară, periculoase din punct de vedere educativ. Profesorii de limba română, întruniți în congres în anul 1938, au arătat plini de indignare influența dăunătoare a acestor scrieri asupra elevilor și au condamnat totală nepăsare a autorităților școlare față de această problemă. Atitudinea oficialităților de pe atunci nu era însă nepăsătoare, ci intenționată. Prin literatura care era lăsată să circule în voie se căuta să se cultive în rândurile tineretului disprețul pentru înaltele însușiri omenești, dezorizarea în fața vieții, descurajarea.

Partidul Comunist din România, prin presa lui legală și ilegală, a demascat politica educativă a burgheziei și moșierimii și a chemat pe scriitorii și pedagogii patrioți să intervină direct, prin scrierile și activitatea lor, la justa orientare a tineretului. La îndemnul partidului, Alexandru Sahia, A. Toma și alți scriitori înaintați au scris și au tradus opere literare valoroase pentru copii și tineret, au scos reviste și au editat colecții-biblioteci care s-au bucurat de un deosebit succes în rândul cititorilor.

O dată cu eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, partidul a putut să-și desfășoare larg opera sa îndrumătoare și în acest domeniu. El a orientat activitatea scriitorilor și editurilor spre valorificarea celor din trecut, spre răspîndirea largă a scrierilor din literatura sovietică, din literatura clasică universală și îndeosebi spre crearea unei literaturi originale pentru copii și tineret, bazată pe principiile realismului socialist. În primii ani după eliberarea patriei noastre au început să apară în Editura de Stat povestirile lui Creangă și Sa-

doveanu, poeziile lui Eminescu și Coșbuc și alte scrieri ale literaturii noastre clasice accesibile copiilor. De un deosebit succes s-au bucurat traduceri din operele marilor scriitori ai literaturii sovietice: A. M. Gorki, V. Maiakovski, A. Fadeev, N. Ostrovski, A. P. Gaidar și alții. După înființarea Editurii Tineretului, în anul 1948, literatura pentru copii a cunoscut o impresionantă dezvoltare. În anii aceștia s-au tipărit de zeci de ori mai multe cărți pentru copii și tineret decât în toată perioada premergătoare eliberării patriei noastre.

Dar cea mai importantă realizare în acest domeniu, urmare a îndrumării pline de dragoste și atenție a partidului nostru, este crearea literaturii originale pentru copii și tineret. Invingînd greutatea inerentă începutului, an de an scriitorii noștri au creat opere valoroase care au îmbogățit mereu acest important sector al creației literare. Imbinînd creator tradițiile basmului nostru popular cu aspirațiile de astăzi ale poporului, scriitorii ca Nina Cassian, Vladimir Coliș, Al. Mitru, Călin Gruia și alții au realizat basmul nou al epocii noastre, în care omul și munca lui creatoare sînt izvoare nesecate de inspirație. Au apărut numeroase povestiri, schițe, nuvele și romane pentru tineret care oglindesc viața de astăzi a poporului nostru. Primele succese ale prozei noastre pentru copii au fost marcate de lucrări ca „Nufărul roșu” de Petre Luscoș. „Inimioșii” Gicăi Iuteș, „Marea bătaie de la Iazul Mic” a lui Octav Pănuș, „Ospățul lui Rez Mihaly” de Nagy István și altele care, cerute cu insistență de cititori, au fost editate în tiraje de zeci de mii de exemplare. Schițele și nuvelele cu teme din viața școlară și a pionierilor ale lui Ștefan Luca, Nicuță Tănase, Asztalos István și alții sînt mult apreciate de cititori, care se regăsesc în eroii zugrăviți de acești scriitori. Trebuie să menționăm contribuția însemnată a poezilor noștri în domeniul creațiilor pentru copii. Maestrul Tușor Argezi, Otilia Cazimir și alți poeți au publicat culegeri de poezii pline de farmec, de haz și de filc pentru cei mici. Pline de avînt revoluționar și dragoste fierbinte pentru partid și pentru oamenii muncii de la noi și din lumea întreagă sînt versurile scrise pentru elevi și

pionieri de Mihai Beniuc, Cicerone Theodorescu, Maria Banuș, Dan Deșliu, Eugen Frunză, Alexandru Andrițoiu, Ion Brac și alți poeți valoroși. Versurile satirice ale lui Marcel Breslașu, ale regretatului poet Nicolae Labiș, creatorul vestigiilor eroi comici „Păcălici și Tăndălici”, ale Ninei Cassian, ale lui Ion Hobană și ale altor poeți tineri amuză dar și urzică cu săgețile lor îndreptate împotriva unor năravuri care trebuie luate.

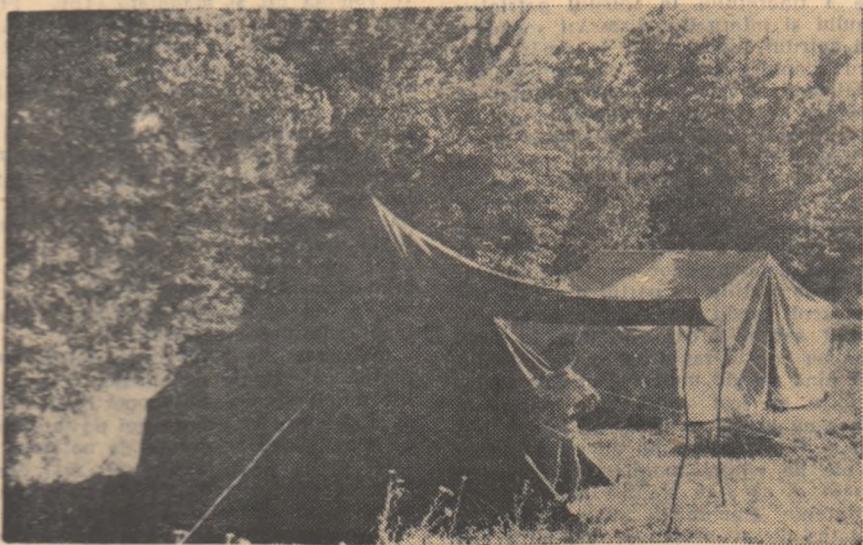
Realizări însemnate s-au obținut și în domeniul literaturii de aventuri, căreia scriitorii noștri i-au dat un înalt conținut etic prin scopul urmărit de eroi și prin calitățile omenești deosebite de care aceștia dau dovadă. „Toate pinzele sus” de Radu Tudoran, „Aina Albă” de I. Poper, „La miezul nopții va cădea o stea” de Theodor Constantin se înscriu printre cele mai valoroase realizări din acest domeniu. Nu mai puțin importantă este creația literară în domeniul literaturii științifico-fantastice și de popularizare a științei. Mai amintim de începuturile promițătoare ale dramaturgiei noastre pentru copii și tineret, care a cunoscut în ultimii ani câteva succese însemnate cu piese scrise pentru teatrele cu actori, dar mai ales pentru teatrele de păpuși și pentru scenariile radiofonice.

Ca de la cer la pămînt se deosebește situația de astăzi în domeniul literaturii pentru copii față de aceea din trecut. În locul unor scrieri lipsite de valoare și periculoase din punct de vedere educativ se dezvoltă o bogată literatură — valoroasă din punct de vedere artistic și cu o excepțională influență educativă. Ca parte integrantă a literaturii realist-socialiste, literatura pentru copii cultivă în masa cititorilor dragostea de patrie, dragostea pentru clasa muncitoare și pentru partidul ei, dragostea pentru oamenii muncii de pretutindeni, pasiunea pentru munca creatoare, optimismul și încrederea în viață.

La cea de a cincisprezecea aniversare a eliberării patriei noastre literatura pentru copii se prezintă cu mari și importante succese. Îngrumată de partid, ea va da mereu mai multe și mai valoroase opere care vor intra în patrimoniul de aur al literaturii noastre socialiste.

Conf. univ. ILIE STANCIU

CONCURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFII

Inspeție de dimineață la tabără

În excursie (Elevii Școlii de 7 ani nr. 6 din Timișoara ascultă explicațiile profesorului cu privire la istoria vechii cetăți Șimoș).

